

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávnik: Prejkmurszka evang. síniorija.

Cejna na cejlo leto 20 din., v zvönsztvo 30 din., v
Ameriko i Dol., edne numere 2 din.

Rokopiszi sze v Püconce májo poslati.

Napreplacsilo gorivzeme vszáki ev. düh. i vucsitel.

Dvê zapövidi.

Szpiszao: Hári Lipót ev. p. dühovnik.

Dosztakrát csüjemo drüge gücsati i dosztakrát gucsímo mí od onoga lépoga vcsenyá, z sterim je obogato cêli cslovecsanszki národ nas Zvelicsitel. Lübézen, dobrotivoszt, postenoszt je dosztakrát med lüdsztvom nepoznana, lüdjé szo vszebicsni, malenkosztni i lagoji, tak da bi nigdar nê csüli Bo'ze zapövedi.

Miszlim, da bi ona kniga bila na szvéti najzalosztñesa, vu steroj bi lepö doli blé popiszane vsze one zapövedi, stero cslovek more csiníti i vszi oni grehi, stero meszto té csiní. Tô bi neszmêrno cstenyé bílô, ali dönok bi opomínalo lüdi, da naj ne glédajo szamo na drügoga csloveka grehe i szlabosztí, nego naj tüdi na szébe poglédnejo i naj z-szebom tüdi obracsúnajo: ali szam jasz nê grehso?

Za volo toga ne glédajmo szamo na blíznye szvoje, jeli szo bögsi? nego pítajmo szebé: jeli szam bögsi? Ne bodimo zadovolni z onim odgovorom: szlabi szo lüdjé, szlab szam tüdi jasz, nego pítajmo dale: zakâ ne morem bögsi biti? I vu 'zítki zakâ bantújejo, pregányajo lüdjé eden — drügoga?

Szamo szmo tak právi krsztsenici, csi Bogá nê szamo da ga drízimo za nebesz-koga Ocsó, nego csütímo to z-szvojjm szrdcom, szvojjov düsov i pámetjov. Gde-koli szmo, csi na lépom cvetécsem tráv-

niki, ali v tihoj kmicsnoj sumi, moremo szí na Bogá miszlíti, v fticsjoj peszmi, v lépój ró'zici, v 'zútom jeszenszkom liszti Nyega moremo csütíti. Z ednov recsjöv te szmo právi lüdjé, csi szvoje szrdce proti Bögi obrnémo. csi ga lúbimo bole od ró'zice, bole od fticsíc, szvojjim 'zítkom.

Ali mí szmo vecs, kak vsze drüga sztvorjenja, ar mí tüdi mámo düso. Düso mámo z Bo'ze düse, ar nê moje têlo me dene za Bo'ze dête, nego düsa, stero z-zemelszkimi ocsmí ne moremo vidíti, ali 'ziva môcs je v meni, stera me gorizdigne, i stera tüdi 'zivé v meni, gda mojega têla szvécsa naveke vgászne i ta düsa sze trüdí, da naj vszigidár vídi Bogá i nyega lübi.

I to je escse nê zadoszta. Moremo zvün toga znati, ka je Bög vekivecsna lübézen, dobröta, módrost i szmilenoszt. I té jedíni i vekivecsni Bög vsze nasz lübi, dobro i lépó scsé z nami, nam bláj-zensztvo scsé szpravíti i nasz pobögsati, zato moremo Nyega z vsakim nasim csütényom i mislénym lübiti.

Csi takso lübézen csütímo vu szebi proti Bögi, te blájzeno csütímo, da je tö léko i szladko. Gori sze zdignemo na nebeszki perotaj proti Bögi i csütímo, da szmo dobri, da je lépí, prevecs lépí nas 'zítek. Lépa je cêla natura, kak milio ró'zic na trávniki i to je vsze nase, ar szmo sze vjedínili z Bogom, kí je vsze toga Goszpöd, sztvoritel i zapovedník. Lépi je cslovecsi 'zítek, ar vu nami naveke Bo'za

důsa 'zivé, po kakkoli szlabi i grehsni potáj hodímó, csi nasz bár dosztakrát krívi pŕikazácsje vodíjo. Lěpi, lěpi je 'zítek, csi szí vszígdar na Krisztusa míszlímó, poznano nam je, kak prevecs je on lůbo szvojega nebeszkoga Ocsó, ár on szam právi: „Jasz i Ocsa szva edno“.

Dosztakrát csűtímó, da je to vecskrát prevecs tézko. Kaksa neszreca nasz je doszégnota vu zemelszkom 'zítka, betězen je nas eden — eden lůblěni, níkej sze nam je ne poszrečsilo, nemamó pěnez, ali drůgi szo nasz zbantůvali z lagovimi recsmí i nepravicsno, taksega hípa tak csűtímó, da bi meglá prisla na szunce, vu szenco szmó prisli, oszlabile szo nase pěrŕŕti, tak je 'zmetno proti nébi leteti, tak je 'zmetno vŕpovedati ono rěcs: odpűsztim vam . . . Z bolěsim szrdcom i dűsov csűtímó, da nasz nas nebeszki Ocsa zdaj tůdi lůbi, i moremó v etaksem hípi Bogá tůdi vszígdar bole i bole lůbiti. On na nász vecskrát szamo zato pűszti nevoló, neszrečso, kríz, da nász vŕszpřeba, ali szmó zadoszta popolni i isztinszki křstseníci.

Ne szměmó pozábíti, da nega i ne bode tůdi nigdár na zemli bláźeni cslovek i zadovolen, veren, posteni, szamo te, csi Goszpodnoga Bogá isztinszko zná lů-

biti. Szamo je te lěpo 'ziveti, szamo te známó szvojó dűznoszt zvršávati, bolecsíne i vkanenya pozábíti, szvoj 'zítek za dr'zino, za szvojó deco i za drůge aldůvati, szamo tak známó 'zalosztnim i neszrecsnim lůdém pomágati, z-ednov recsjŕv: bl'znye szvoje tůdi tak lůbiti, kak szamoga szebé, csi známó Bogá lůbiti.

Szamo edno gvűsno ro'zjé mámo v zemelszkom 'zivlěnyi prŕti vszákŕj hűdŕbi, bolecsíni i grěhi — lůbėzen je to ro'zjé. Szamo sztem známó i moremó obládati szvoje i bl'znyni nasi szlaboszti i grehe i tak sze pobŕgsati. Szamo z pomocsjŕv lůbėznoszti sze zdigne nasa dűsa i nase trůdno szrdce z zemelszkoga práha v nebeszko csisztŕcso k Bŕgi i szamo tak lehko 'zívémó hasznŕviti 'zítek.

Nas zemelszki 'zítek sze ednŕk szkoncsa. Pri grobi vsze zaosztáne za nami, ka je zemelszko bilŕ. Tűvárís, tűvárísica, deca, dober priátel, nepriátel, híza, zemla, imé, veszeljé, trplěnye vsze sztáne pri tihom i globokom grobi, v steroga sze nase tělo polo'zi. Edino lůbėzen nász szpřevodí prěk groba vu vekivecsni 'zítek. Edino lůbėzen nasz bode zagŕvářjala gda pred vekivecsni szŕd sztŕpímó nasz na vágo posztávíjo

Podlíztek.

Bícs nazâ tůdi scsukne.

'Zítka kěp. Máli román. Poszlovenčso F. J. II.

Dvŕje gosztűvanye.

P. i Bényei Pali je velkó gosztűvanye bilŕ, te sztarěsi szin, Martin sze je o'zeno.

Vu vėzi toga drůgoga bogatoga kmeta csér, Bedŕkovo Judtko szí je vzéo.

Dvě szakacsici szta kűhale petěre fěle 'zupo, szpřávlale nadenyeno kűretino, prászce, připřávlale cěli vřsáj fank i szpletene vřtanke pa kolačsine. Doj je bujti podkrmleni bík, dvá projníka, nezřacsúnano 'zívázni i escse doszta divjácsine, no pa sěszt polovnyákov vecs lét sztaroga i na-

tŕ přiliko obarvanoga rázlocsne licojne vina. Pŕ vėzi je bilŕ pozváno na gosztűvanye.

Z-dvŕjimi kŕli szo připelali přebřáne dráge vrědnoszti; sznehinszko lado, gvant, posztělnŕ, ár sze je na edna kŕla ně szpřávlala gori.

Třompŕtna banda je igrála i ciganyřzka tůdi. Pali ocsa je vŕszkázao szvoje i dŕnok tak da bi kizřile vŕle bio. Zaman je kázao dobrŕ volo, zaman je juvkao i szpřevědůvao pojunáskom, szrdce nyemi je csřv dűbao.

Nevěmó zaká, toga mlěsega sziná Pisto je vszígdar rā meo, kak toga sztarěsega Martinka. Martin je ténkoga, vtěgnyenoga zřásza mladěnc bio, betězaszti, kak pokojna mati, i tůdi je k-nyě bio přiszpŕdoben, szamo ka sze je v nyem materna dobrŕta v-szlaboszti, křotkoszt pa v neszťálnoszti i měhkoszti kázala.

Pista je jáko dobřoga szřdcá bio, ali vola, nářib je kak 'zelezo křepka bíla. Pali ocsa sze

Ne bodo nasz tam pítali: kak sze zovés, vu kaksoj oblêki szi hodo, kelko pênež szi nihao szvojoj deci? nego edíno to: kak szi znao lúbíti? Blájzeni je on cslovek, steroga tam zagovárja lúbézen. Ár de on csüo odküpitelsztva rêcs: vnogo sze odpüsztí onomi, kí je vnogo znao lúbíti.

Dvé glávniivi zapôvidi szte za evangelicšanszkoga csloveka tüdi kak za vszakoga krsztseníka: lúbímo Bogá i lúbímo blíznye szvoje, escse szvoje nepriátele i tak naveke Bo'zi szinôvje i cserí osztánemo.

Imánye.

Csi z-pazlivimi ocsmí glédamo 'zítek, na pamet moremo vzéti ono preveliko zmo'znoszt, stero pênež, imánye namesztíuje. Podvrglo je 'ze szkoron celô cslovecse szrdce. Sto imánye má, szluga je nyega, sto pa nema, nyega vszákó szrdcábijenyé pênežam, imányi govori. Komaj jeszte od toga vöjemánye. Tak je grátao pênež ravnajôcsa zmo'znoszt i në szamo vu oszobe, nego vu dr'zav 'zítki tüdi. Náj mre, zdá vu po vojne szrmastva cajti, gda národov doszta milion dr'zin pod bremenom težki szkrb gyecsi, sztrádati, escse vnôgi nevôlivati sze morejo za volo zmenkanya kapitálisa, ali pênež. Velika po-

gübelnoszt sze pa szkríva vu tom! Nágiben bode cslovek na to, naj vise vszega stíma ládanye imánya. Naj pa k-pênežam more príditi, escse duso szvojo tüdi na odájo püsztí i z-tem szebé vu ládanye Satana dá. Tak posztáne za volo imánya neszmileni, szebicsen, nedopunyeni bogátec, ali robszke duse, prilízaven, vtepeni, pôleg toga nenavíden odürjavajôcsi szrmák. Za toga volo sze nanízijo lüdje në pred vrédnosztjov csloveka, nego pred vrédnosztjov imánya. Tak dobi imánye i në cslovek prestímánye, môcs i zmo'znoszt. 'Zalosztno je sztanovito to, ka je cslovecse tüvárístvo na etaksi robszlužo sors prislo. Escse 'zalosztneše je pa, ka z-radostjov i z-dobro volov znása to. Mí, evangelicšanszki krsztsánye, nemoremo odobrávati to. Ali ka naj csinímo prôti tomi? . . . Jeli tak naj csieímo, liki Assiszki Franc, kí je táníhao vezš zemelszki kincs, po kôdiskom szíromastvi je hodo od vészi — do vészi, povszédik li za püsztíno hráno i za najprosztése oblecsalo delavsi, nepresztanama mojécs i drúge zmágajôcs. Z-postüvanyem sze nanízimo pred blagoszlovlením szpominom assiszkoga Franca, ali moremo vjaviti, ka je kôdistva ideál në krsztsanszki ideál. Reformátorje szo posteno delo, pozványa verno szpunyávanye i vu 'zítka težki bojüvanyaj vu Bogá polo'zeno vüpažen priglászali.

»Ne szprávlajte szi kincse na zemli, gde je mol i erja szkvarí, i gde je tatjé podkopajo

je zaman trôstao i vüpaž vu tom, ka csi Pista domô príde od szoldacsíje, sze premení, príde nyemi pamet i pozábi Borisko.

I rávno záto je në dao o'zeniti prvle Martinka, ár je na ednôk dvôje gosztüvanye steo szlú'ziti, szamo ka sze je vkano pri racsúni — ár je Pistii bogme në prisla pamet.

Domô pridôcs od szoldacsíje, je náprvle k-kántorovim sô, gde je Boriska v szlú'zbi bila, ár je od Bényeia odísła záto, ka szo jo nesztanoma z-szilov k-mô'zi steli dati. Verna je osztála k-Pisti.

Pista i ocsa szta sze jáko trdno preerkla. Z-steroga je grátalo, ka szta sze dvá Bényei brata bár na eden dén o'zenila i zdávala, ár je tam v-N . . . vészi tá návada bila, ka szo jeszénszka gosztüvanya vsze na eden déa dr'zána i te sze je cêla vész gosztíla i razveszeljávala, ali v-zôšzebni mésztaž je bilô tó dvoje gosztüvanye.

To edno pri Bényeiovi, to glasžno, híresnye i veliko. To drúgo, to tího i prôszto pri kántorovi. Odnut je sô te mládi pár v nakonci vészi sztojécso málo hí'zo, gde zacšne szvoj delaven nôvi 'zítek.

Pri Bényeiovi szo escse v-zôrje igrali i plészali.

Dvá szvatka szta tam szedela pri sztôli i med piacsenyem szi zgovárjala:

— Bogme, szvatko, csi jazš vmerjém, vase bode polojno határa.

— Kapa csi jazš vmerjém prvle, szvatko — odgovori Pali ocsa.

— Juliski bi rad zeta vzéo notri, i tá nyima dam zvônêsnyi marof, csi sze je 'ze në moglo tak zgoditi, kak szva namenývávala.

— Ejh! Ejh! zdêhne szi Pali ocsa i právi: Bogme bi sze tó vsze naciš moglo zgoditi, zdá bi dvé sznehê bilé pri hí'zi.

i vkrádnejo itn. Vu tej recsáj Jézusa je nê na tom priglász, ka neszprávlajte, nego na etom, ka „szebi.“ Ár je nê to falinga, ka stoj ménye potrosi, liki kelko zaszlú'zi, nego to, csi stoj szprávla, szprávla, szamo zato, naj nyemi szamomi ednok zná bidti brez dela mirovno 'zivilénye, ali nászladnoszti szprávi i dokecs szí nepresztanoma na to miszlí, za szprávlanye düsevní kincsov niti ne mára, té za nikoj neprestíma, nego szamo jedína vrêdnoszt je prednyim: imánye, pénez. Csi z-postenim delom vecs zaszlú'zíte, liki keliko rávno potrebújete, zato predvszem Bôgi dajte hválo. Bôg je zato dao vu vase rôke ono vecs, naj odszlobodí vase szrdcé od szkrbí ti zemelszki. Zátó vi nedelajte od szkrbí 'zivilénya odszlobodjeno vase szrdce taki vu satanszko tiranustvo pénez z-tém, ka bi je zdá 'ze szebicsno na szvoje szebicsne cíle djáli tá, nego naj sze vasa dúsa lé'zi i z-cêlov mocsjôv obrné k-szprávlanyi nebeszki kincsov. Szamo tak osztáne vasa dúsa szlobodna. I csi je vasa dúsa szlobodna, té iszkala bode ta vekivecsna i vu szlú'zbo tej sztôpi. Obsúti, ka je vsze Bo'ze, imánye túdi. Mí szmo tomi szamo safarje. Tak sze preobrné na skér vu rôki etaksega csloveka, tak bode posztávlao vu szlú'zbo Bo'zega dagoványa zemelszko imánye, szprávi za preminôcse kincse nepreminôcse kincsc vu nebeszaj. Szlaboga dühá csloveki je tak na po-

Zdá je sznêha sztôpila notri v-hí'zo, ta gizdáva Judtka, k-nyima je sla i csúla je te szlêdnye recsí.

— Ali vê túdi pokastiga Bôg tákso szamico, kak je Boriska, stera sze v-edno posteno kmétsko famílie z-szilov pritiszkáva. I szvajo rédi med ocsom i szinom. Csi bi zdá eti bíla, doli bi nyê szcsészala z-gláve vénec. Edna táksa pritepena, kôdiska szmêt vüpa na bogatoga junáka pogléd vr'zti.

Na konci vézsi vu máloj hí'zi sze je 'ze razvédrilo. Boriska je 'ze gori szlânoia i vréd je jemála hí'zo. Z-vézsi je tá csúta mu'zika.

— Pista moj golôb, — ercsé Boriska Pisti, steri je grásko poprávlao okôli hráma — neobzalújes ti tó ednók, ka szí za mojo volo pôsztao szíromák?

— Tí szí nê szíróta Boriska, ár je tvoje szrdcé puno dobrôte, Bo'ze bojazni; i jasz szem túdi nê szíromák, ár tebé mam za 'zeno. Vis midva sze radiva máva, lü'biva edendrugoga i veri, ka szva bogatésiva od gizdoszti nadúvajôcs: Bedôkove Judke. (Dale.)

gübel imánye, ár po nyem szluga greha bode; právoj evangelicsanszkoj krsztsanszkoj dúsi je zemelszko imánye skér na to, naj 'znyim i po nyem szlú'zi Bôgi.

Doszta pôti pela k-Bôgi.

(V-Szobotskoga 'Zenszkoa ev. drústva v-verszkom posztnom zvecsarki gori precsstêla goszpá Bölcs Bélova 1925.)

Szobôtini vecsér je, delo pocsíva, vszepovszéd je tihocsa, li szamo krcsma ie glaszna; nad kém sze nam rávno nê trbê csüdüvati, vém je na konci tjédna vu vszákoga delavca 'zebko nisterni dinár pénez prisao. No pa escse med mesteri i polodelci sze ji povôli náide, kí sze po tjédna trüdavnom deli nika malo razveszeljávati 'zelêjo, vküp sze szpráviyo pri Bachusa szvétom oltári i aldújejo z-pítvine aldüvanyem. Pa k-tomi, ka szí ná zacsné cslovik vu etaksoj máloj szamnoj vézsi dugom vecséri? V-küp sze tak szpráviyo, zgovárjajo szí med kúpic pogányanyem Bôg zná, od koj vsze nê, zagvüsno odvecs zbo'znoga, kak od dobroga, doj poganyavsi po gutáj tjédna teski trüdov znoj. — Etam pri ednom sztôli szo vszi jáko glaszni, na teliko, da niti nerazmijo eden drügoga. Ni eden ne nihá na meszti, ka ov právi, za'ziga je Noé ocsáka 'zupa.

No negúcsi telko, kak eden szvéti Makabeus, nê szí hodo tí escse po szvéti, malo szí probao i tak túdi nemres doszta znati, vszecsé nad ednoga 'znyí, kí je nájvecs brbrao, Modriák Tóbiás, te bogat zidár, bogátajécsi, cêrkvi sze ogibajôcsi szociálista, kí je vu velkom prestímanyi bio pred vkzêmi i csi je gúcsati zacsnó, szo ga vszi nê szamo z-odprêtimi lampami, nego escse z-ocsámi i gombami poszlúhsali. Zdá túdi preci, kak zacsné, tihocsa gráta i vszi szline po'zérájôcs, ga nále'zno poszlúhsajo:

Jasz szem obhodo Európe nájvéksi tao, poznam nyé vszáki: poldnésnyi, szrêdnyi i polnocni kraj. Dugo lét szem bio v Ameriki, nê szamo na ednom, nego vu vecs mésztaij i veliki várasaj, vido szem doszta féle lüdi, krotke i divje, béle, csarne i kufrene fárbe. Znam gde szo naisli gori pükseni práh, dinamit, elektriko, lokomotiv pa letécsi vlêk; automobil, mono i fonográf i Bôg zná escse kakso huncfotarijo i lüdi stráf. Vsze, ka jeszte, vsze szam vido, ali Bogá, — nyega szem na mojo právo — nindri nê vido. — Po-

pom yervati? no tó bi escse trbelo! steri gláva je puna z-môtnosztjôv! — Szmêha je vrédno! — lampe zaman na molítev núcati i blázno yervati, ka Bôg csűje i poszlűhne! Jasz szem escse v-cêlom mojem 'zítki z-Bogom niksega dela nê meo. od nyega szem nika nê 'zelo i tůdi nê dôbo. Pa-met, roké szem núcao csedno i ka mam — pa brezi hvále lehko povém, ka nê malo — vsze szem szi szam szpravo: grünt, hízo, márho, dobro tůvárisico — od Bogá szem nika nê prôszo. I pôleg níki modrűvanya, ka je Bôg? — prôti k-ete mále kupice víni, sters eti na sztôli pred menov sztojí, csi jo k-coj priglihávam k onomi, ka mam, lehko povém nika nê. — i eto málo nicsesz mi te zmo'zea Bôg nemre vkrá vzéti, — bár gléjte: i vö vtégne rokó za kupico, ka bi szi víno vözgutno. — Sto zná, kakda, kaknê? Kupica sze prevr'ze — nyé erdêcsi zdr'zêtek gori szpijé sztolnyek, ona sze dale kobáca, na tia szpádne, csrepne, tak da bi »joj« szkrjcsala i na drobérje razcsrkne.

Tóbiás je vsze tó na sálo steo preobrňoti, probao je szílov lampe na szmêh potegűvati, — ali szmêh sze je níkak nê zbűdo. — Lampe szo nyemi nakraj potégnyene zaosztale. Obráz oszivo, ocsi tak da bi sze nyemi na potrêto kupico zgrabile. Groza ga je bilô glédati. Vszáki na sztrán sztáple — tihocsa gráta, kak vu grôbi. Is-csejo prlíko vszi li szamo na edno rêcs, nâ vte-rejo tihôcso — ali nenájdejo. Od té teske sztáve je rêsi eden grozen glász, steri sze odzvôna csűje: gorí! gorí!! — i zvoná sztráha puno vkríz zvonenyé. Gori szposzkácsejo, vö be'zijo, ka je?! gde je!? Nébe zhoden kraj je 'zerjáví, bole kak útra zorjenica: Tóbiása híza gori, od toga je 'zerjáva néba. Zaman je pomôcs, voda, sprickanca, gori kak zlôdi. Gori escse i zemla! Kak tó zaglédne Tóbiás — vkűp szpádne, nemre dale bêzati. Jávcse, moli sze: Szamo dête i 'zeno mi mentűjte, ovo vsze nâ bô vase! . . .

— Nemogűcse je bilô ni edno mentűvati! . . .

V-pondélek vecsér, vu tjédna prvom dnévi, kak vu onoj groznoj nűcsi, rávno okôli edenáj-szete vere na brűtíví pri ednom nűvom grôbi eden vrêti műz klecsí i Bogá moli: »Oh ti moj lűbléni Bôg! Sztrahno szem obsűto tvoje 'zműzne rűke teski vdárec. Vsze szem zgűbo, vu kom szem sze veszelio: dobro tůvárisico, jedino dête; — ali naisao szem moj zgűbleni kincs, tebé vekivecsnoga Bogá, nebeszkoga Ocsó. Bojdi hváleno tvoje szvéto imé na vsze veke, Amen!«

Zadovolen szíromák.

V-nisz'koj máloj kucsi szem szírmák rodjeni, Od szírmáske 'zenszke na szvét porodjeni. Vszákdénésnyi krűh szmo z-delom priszlűzili, Ali zátó 'zmáhno brez to'zbe trosili. Táksa rêcs je nigdár nê csűta z-vűszt nasi: Sto je bogatési, — ka bi bio on hűsi.

V-nisz'koj máloj hízi szem szíromák rodjen, Nê szmo meli zemlé, niti na e'n pedén. Zvön okôli híze máloga ograda . . . Tó je bilô, ka nam domovina dáta. Nescsem nyé tó zátó na ocsi metati, Ár szem sze v-molítvi návcsó byô lűbiti.

V-nisz'koj máloj hízi szem szírmák rodjeni, Obri zíbéli szam mi 'zoltár szpêvali. Cérkev nam je bila nasa máta híza, Po molítvaj vrêli je grátala táksa. Bôg je bio varitel i obramba nasa, Radoszt vu dobrôti, v-nevôli podpora.

V-nisz'koj máloj hízi szem szírmák rodjeni, Tam szem gorizhrányen vu lűdi lűbêzni, Ár nê szíromastvo, nego szlaboszt laszna Vcsini za hűdoga ino za zbo'znoga. Sto dűso ino dom neszrámno odáva, Nyemi nefalí krűh, li postena gláva.

SZABOLCSKA MIHÁLY (F. J.)

Potűvanye v-Nemskom országi.

(Piszao; Kováts Károly G. Slávecski dűhovnik.)

Povrnmo sze nazá na szvojo pôt, ár sze je 'ze vlák nê dugo műdio, idénya vrêmen sze je pribli'zavalo. Zdá 'ze po nemskom proti Műncheni je ropászao vlák, do ednoga csasza escse med bre'znimi krajínami, gde sze je lêpi preg-léd kázao pred ocsmí pôtnika, dokecs sze je nê zamracsilo. Vszedugonê szmo tak okôli 1/211 vöre vu lepô preszvêteni bajorszki glávni váras, v-te velike znamenitoszti lêpi Műnchen priropászali. Tű szmo sze razlűcsiti mogli. Z-Baron si-nyôrom szva szi 'ze prvle nakanila, ka eden dén v-Műcheni osztáneva i várasa znameniszti szpog-lédneva. Szledi med potűvanyem v-Leobeni k-nama pridrűzeni tůváris je pa dale potűvao

proti Düsseldorfu, gde sje pôleg obečsanya 'znyim pá naidemo.

V-Müncheni szva nájprve poglednola »Málarsztva muzeum« tak zváno: „Pinakothé“ nász-tavo, gde szva szpoglednola, nakeliko je mogô-cse bilô, ár je vrêmen hitroteklo, nyega lêpo i po celom szvéti híresnye málarstvo: Cranach Tintoretti, Tizián, Rubens, Rembrandt, Raffael itv. szvéta híresnyi málarov korene obrázke (képe:). Li tú je mogôcse zbrodjávati i vcsili sje Krisztusa i nyegove materé Marie po ráz-locsni málaraj zgotovlene obrázke. Kak szo tej künecsni mústri málanya vu rázlocsni formaj ovekivecsili i pred cslovecsansztvo posztavili nyidva képe v-táksem képi, kaksí sje je vu nyihovom dúhi pobúdo, steroga je nyihova idea pred nyé zocsánila. Pôleg odlepsi i lepsi bibl.nszki képov sje v-obilnoszti nájdejo rázlocsne dôbi málanya pl. denem: z-familinszkoga 'zitka, lovino obrázivajôcsi, i vnogi drúgi. Eden tjeđen bi prekrátek bio na tó, csi bí cslovik tó kepár-nico popolnê steo preglédati. Potom szva ráz-locsne cerkvi poglednola. Prisla szva na Deutsches (nemski) muzeum presztor túdi, ali da je 'ze vrêmen na keszno hodílo, szva v-nyega notri idti nê mogla, tak szva szamo odzvôna mogôcsiva bilá poglédnoti tó zmo'zno zidíno. Rávno eden 20 m. veliki zvon szo szprávlali notri na ovekivecsénye. München je bogme jáko lêpi réden váras, ono csisztôcso, réd, stera tú láda, v nasi varasáj niti priblízno nenáidemo. Vecsér szva 'ze dele Majna Frankfurt, — Wiesbáden proti Düsseldorfu potúvala. Z-té krajine sje je nê dalô doszta viditi, ár je kmica bila. Nôcs szva kak tak med szedényem potrosila. Na szrecso je nê bilô doszta pôtnikov, za steroga voło je cslovek mirovnê szedo. Proti Wiesbadeni je 'ze poravaici prászkao vlák, li szamo nyíva szo sje dalé viditi i trávnici, ali od Wiesbadena sje je 'zeleznica namali zácsala pozdigávati i z-ednov okrôglov klúcskov szmo k-Rajne bréznoj krajini prisli. Kak sje vôzglédnem na oblok, vídim ka nesztanoma kre edne tekôcse hiti nas vlák, po steroj hajôvje hodíjo, precí szem szi miszlo, ka nemre drúga bidti, kak Rajna. Po krasznoj krajini je drdrao nas vlák, z-edne sztráni Rajna tekôcsa szvojov szre-brnov lescsécsov vodôv, z-drúge sztráni Rajne bré'zina, stero szkoron do Kölna trpi. Cslovek je nê znao, na steri kraj bi nasztrêgao vó na obloke. Na Rajne dvê sztránaj

sje rávno tak veliki sztrmci pozdigávajo, kakse je od Grádca idôcsoj pôti viditi. Tú sje túdi na pecsín spicaj liki csúdnó tá priteknyeni grádovje vídijo, liki na Alpeski bregáj. Lêpi kôp presztávi-jo pred glédajôcsega po Rajni plavajôcsi szopôt-nikov cêli serezje. Lêpe vinogradov nászade je viditi na vsze kraje bré'zin zréberjáj. Té gledécsi, mi je v-pamet szpadnolo, ka eti pôvajo odlécsno, dobroga 'zmáha rajnainszko erdêcse víno, stero je na szvéti edno to nájbôgse i prednyése víno. Dúgo i nászladno je bilô potúvanye kre Rajne. Kak nam je Rajna za hrptom zaosztanyúvala — pomali szo sje zácsali szka'zúvati vu vida krôgi fabrik viziki rôri, glaszécsi, nazvesztsávajôcsi krajine industrie velikoszt. Rávno opoldné szmo prisli vu od szvoje velike tak zváne »Dom« cerkvi híresnyi Köln váras. Tá velika cérkev je blúzi pri kolodvori i tak sje odnut lepô vídi. Vrêdno bi jo bilô poglédnoti, ali da je vlák dale potúvao, nam je na tó nê zísao csasz. Od Kölna sje pá szamo nyíva razpresztérájo pred glédajô-csega. Rávno v-tom hípi szo vôbráli krum-pise. Tak sje vídi, ka v-tom kráji szamo krum-pise pôvajo, ár z-100—200 delavcov szto-jécsi csuporaj kopajo i beréjo vkúp krum-pise. Krumpisje szo nemca krüh. Csi pl. denem vu ostaríi eden tühinszki cslovek k-hráni krüh proszi, nemeč sje szmejé 'znyega, ár szo k-táksoj hráni 'ze tak túdi krum-pisje prilô'zeni. Pri nyí z-vszák-sov mésznov hránov túdi krum-pise prineszêjo, tó je tó k-coj denejo, brezi tê sje obed nedá gori.

Po dúgom, trúdavnom potúvanyi k-koncovi je vlák v-Düsseldorfu pribé'zao. Kak tühinci i meszta nepoznajôcsi szmo nájprve vu zvedáva-jôcso pizárnico sli, stera je blúzi pri kolodvora presztori, tú Gusztáv Adolfa drústvo túdi má eden oddélek, steri opôti one, kí sje k-nyemi obrnéjo. Mí szmo túdi od toga sztanoványa nás'lov i vsze potrébno opôtenyé dôbili z-sterim szmo sli na odlôcseni szvoj szálas. Jasz szem k-ednoj apotekarszkoj familii z-szálasivan bio, stera me je gosztolúbno prijéla i precí prvi vecsér pozvála k-presztrêtomi sztolí vecsérjat. Po etom sje pa zdá 'ze vrném na naprêdánye mojega potúvanya cila. (Dale pride.)

Podpirajte i rászirjavajte
„Düsevni Liszt“!!!

Nájdrgasi kincs zemlé.

Na tó pítanye, stero je zemlé nájdrgasi kincs, lépi odgovor dá edna zhodna fabula, stero za volo nyéne návucsnoszti postúvanim cstiteľom notri pokázemo.

Ednôk dávno, dávno je szvéta zmo'zen Sztvoritel k-szebi dao prizvati ednoga angela gorécsi nyemi: Idi, moj szluga, hitro doli na ono megleno zvêzdo, stera sze zemla imenúje i poi-csi nyé nádragsi kincs, prineszi ga eszi gori v-nébo, da mi naj szná'zi moj nebeszki trônus.

Goszpodna veren szluga, angel, sze je taki na pôt vzéo. Prék po zrâka votlíni od edne zvêzde do te drúge. Po cêloj dúgoj pôti szi je nesztanoma od toga premislávao, ka bi bio on drági kincs zemlé, steroga bi vrêdno bilô na kincsa nye Goszpodanovoga trônusa djâti? Tô je dobro znao, ka szo zemlé bolva nye: zlâto, szrebro, gymânt, d'zúnd'z, szamo eti na zemli 'zelni kincsi, ali nyih liscs témni posztáne i zgúbí vze szvoje vrêdnoszt vu nebeszkój vekivecsnoj szvetlôscsi. Ka má bidti tak zemlé nájdrgasi kincs, csi ednôk tá nema jo vrêdnoszti? . . .

Kak szi odtoga pítanya premisláva, ednôk li na pamet vzeme, ka je na zemli. Ravno je v táksi kraj naisao príditi, gde je krváva bojna tekla. Stúki szo dúdnjali, púkse pokale, mecsi sze iszkrili, oranyeni jávkali, lüd'je kapali i tekla je krv, kak povôden.

Pred angelom eden lépi mladénc od szmrtnoga golombisa zavadjeni, v-prâh szpádne, z-blêdi nyegovi vúszt sze je eden zdüháv i ete szlêdnye recsi csúle: mila moja mati, drága domovina! . . . Potom szo sze na veke doj záprle nyegove ocsi, dúso je púsztó. Te Bo'zi angel je z-táljemányem glédao toga mládoga bojnika i vu szebi szi je miszlo: Z-etoga mládoga vitéza krvi edno kaplo bom neszao gori v-nébo. Vêm nemre bidti dragsega kincsa na zemli od etaksega vitéza krvi, stera 'znyegovoga szrdcá tecsé vu bránenyi domovine.

Hitro je leto z-ete kmicsne, krvne, 'zaloszti pune zemlé vu szveklo bláj'zeno nébo. Doli je djao vitéza krvikaplo pred Goszpodna. — „Né je tó zemlé nájdrgasi kincs, veren szluga, idi escse ednôk nazâ, iscsi od toga dragsega“, velí Goszpôd angeli.

Pá sze napôtvzeme, zdâ 'ze obdrúgim, té angel. Zdâ je v-Indii szeo na zemlô, gde je ráv-

no sztrahsen pestis, pomor divjao. Pred tém grozno zgrablivim betegom szo hitili lüd'je na gvúsnêsa mészta, ali szmrt je bisztrêsa bila i koga je dojsla med velkimi mantramí ga je vuszpála. Ze nevolne bete'zne je niscse nê márao, niscse nyim je nê dvoro, mrtve niscse nê steo pokápati, ár sze je vszáki bojao od szmrtili. Ali dönok sze je naisao batriven mô'z, kí okôli hodécsi med bete'zníkmi je je trôstao, nyim dvoro i te mrtve pokopao. Doszta dela je meo, znoj nyemi je tekao z-obráza . . . Te angel gléda toga dobroga szrdcá mó'za, gléda nyegovo gorial-dúvajôcse delo i etak szi je zacsno premislávati: Etoga lüdübécsega mó'za znoja eduo kaplo bom neszao Goszpodni, zagvúsnó de ona vredoa kincsnoszt nyegovoga trônusa, vêm za drúge delati, znojiti sze i za nyih volo na kocko djâti szvoj 'zitek, je ná csisztêsa nebeszka lübézen. Leto je nazâ angel z-etoga placnoga, mantrepunoga dôla vu vekivecsnoga blá'zensztva domovino, vu nebesza. Doli je djao znoja kaplo pred Goszpodna: „Ni eto je nê zemlé te nádragsi kincs“, tak je erkao Goszpôd. Idi li escse ednôk nazâ na zemlô.

Zdâ sze je 'ze obrétijim na pôt vzéo angel Goszpodnov. Zdâ je vu edno málo sziomasko vész prisao. V-mále vészí vu to nájménso kucso sze je naklono. Edno osztávléno szirôto vdovico je naisao tam, stera je pri szlaboga témnoga poszvéta olénki z-edni ponoséni sztári molitveni knig Bogá molila. Kak szo nyé vúsztá molitvene recsi septale, v-pamet szo nyé prisli vnôgi grêhi i tó obcsüténye, ka je Bo'ze milosztise nêvrêdna, szo nyé z-ôcsi kuszte szkuzé, líki szvekli d'zúnd'z, kapale na knig prebledjene, medláve papére, tó szo bilé pokôre szkuzé. Te angel je dugo glédao té tú'zne vdovice blêdi obráz, szrdcá nyénoga britko 'zaloszt i tekôcse szkuzé i tak szi je miszlo vu szebi: Ete pokôro csinécse 'zenszke szkúz kaple bom neszao gori vu nébo, one májo bidti vrêdna kincsnoszt Goszpodanovoga trônusa.

Gor sze pozdignovsi je nazâ leto te szvetlí, z-díkov obvzétí angel, z-kmicsne zemlé placnoga dôla, vu vekivecsno blá'zeno domovino i doli je djao ono szveklo szkuzé kaplo pred Goszpodna.

„Dobro je, veren szluga — ercsé milosztivno Goszpôd — naisao szi zemlé te nájdrgasi kincs, steri bode vrêdna kincsnoszt mojega nebeszkoga trônusa. Potrtoga, pokôro csinécsega szrdca szkuzé szo zemlé nájdrgasi kincs.“

Tô je ona fabula. Ali kak szmo 'ze naprê vu zacsétki zamerkali, jáko navucsna je i veliko pravico szkriva vu szebi. Ono pravico potrdi v-nasoj pámeti, ka pred Bógom nega prijetnésega dragsega kincsa na zemli od grêha požalüvanya, od pokôre szkúz. Jezus je tüdi tak pravo: „Radoszt jeszte vu nebészaj nad pokôro csinécsm grêhsnikom.“ »Oh blâ'zeni szo, ki sze 'zalosztijo, ár sze oni obeszelijo.“ Goszpôd vküpszprávi nazemli z-nasi ôcsi kápajôcse szkuzé i tak darüje nájem. Kém vecse je nasi szkúz, tém vékse blâ'zensztvo csáka na nász vu nebészaj. Ki eti szkuzami szêjajo, tam bodo z-radosztjov 'zeli.

Jeli szo kapale 'ze z-tvoji ôcsi, drági moj brat i szesztra moja, zemlé ti nájdrajsi kincsi? Jeli znás, ka lübi pri nász nájbole nas Ocsa nebeszki? Ali pa má bidti ti szebé tüdi za táksega dr'zis, za kaksega je dr'zao szebé te evangelioma zviseni farizeus: ka nega vu tebi grêha, i nepotrebüjes pokôre? Oh teda szam szebé vkanis i nega vu tebi pravice.

Ka nam velí hi'zen vrács?

VI. Gvantanye ali oblecsalo.

Oblecsalo nam têlo od vrêmena skode obarje. V-leti sze szlabê, v zímí pa mocsnê, ali toplê mámo oblekávati — ali vsze tô sze primérno má goditi. Pretople i doszta gvanta csloveka mányega, cácavnoga vcsiní, na lehko prehladnenye ga pripraví. Glávô vszigdár kak nászlobodnê, nogé pa toplê mámo dr'zati. Vu hi'zi nemêmo pokrite gláve. Skodlivo szo pretople 'zmetne vunatne hôbe, ár znojênje, krvnoszt i bolezen gláve, vüh beteg i ôcsi zvu'zgányo szprávjio. Nezdrave szo kuszte, 'zmetne brszacse, ár na gôszti gutôv beteg dobímo po nyh. Sinyek je nájbôgse prôsztoga niháti, csi sze k-coj privádi cslovek, v-kaksté trdnom mrázi sze neprehladí. Rávno tak je v-nepokritoj glávi hodiüi názdravêse, nê sztráh bidti, ka bi sze ona prehládila, csi sze k-coj prevcsí. Glédajmo cigáne, steri nê szamo v leti, nego i v-mrázi vu odkriti glaváj hodiüo, za steroga volo nyüvi vlaszjé neobszêrijo tak hitro i gláva tüdi neopislívi.

Vôszki, têszen gvant je skodlívi, ár krvi tekáj zasztávla, náimre golêrje. Táksi szo têszni kapútje, steri zasztávlaio plücs gibanye; têszne lacse i ténki vôszki remenje — 'zalôdca delo, ceranye zasztávlaio i escse mosnyice szkvaríjo ;

têszni visziki míderje, náimre escse pri neodraseni i v-têli vôneoszovleni deklinaj szo prevcs skodlívi, ár zasztávlaio prsz i csrvá vôsznovlánye i zatoga volo pri táksi návecskrát obráza blêdoszt i kaslánye, 'zalôdca, csrêv nerédno fungáció szprávjio; têszna obütel zasztávla nôg osznávlénye, kürecse ocsi sze zvr'zejo, náimre po ospícsenoj obüteli, stera sze protiví z-oglávi formov; csi strumfe prenaponi zvézemo, krvi prelêv sze zasztávla i nôg drevénoszt pomága naprê.

Gvant poprêk csisztí i prípraven má bidti. Csisztí gvant je napostenyé csloveki i na zdrávje têli — zamázani pa na spot i orúzi têlo. Ob-lecsalo sze tak csiszto má dr'zati, vecskrát premenyávati i vetriti. Cseresz tjédna szi nájménye ednók preoblêcsmo plateni gvant i neszpimo vu vudné nosenoj szrakici. Csi je li mogôcse, sztároga gvanta neküpjúmo, ár nemremo znati, od kaksega betéznika je osztányeni. Csi nasz pa nasa sztáva 'ze natô prisziljáva, táksi gvant prvele, kak ga na szêbe vmememo, trbê dobro vôszkühati, v-lügi popariti i tak od vu nyem bodôcsega zgrablivoga betego ocsícsenenoga nosziti. Namocseni gvant precí trbê doj szlêcsti i z-szúhim premeniti. Ár nyega naszebi szühsti je jáko nezdravo, ár zasztávla têla párjenye, znojênje i zvöntoga hitro szprávi prehladjenye.

(Nadaljávanye pride.)

Nase sinyorije szpráviscse.

- 5.) Sinyôra naznanila 1-vi i 2-gi punktum szkoncansanya nepotrebüjeta, sze na znánye vzeteta.
- 6.) Sinyôra naznanila trétji punktum, pôleg steroga je gornyaszlávecska gmajna velkodüsno dobleni áldov na zídanye cêrkvi i farofa pripravni fundus vlasztnoszt vzéla, v-grüntnoj knígi na szêbe dála szpelati, sinyôrszki gyülêsz-radosztjov na znánye vze me i vrêlim daritelom za té veliki dár v-napiszki zahválnoszt aldüje.
- 7.) Uprav toga naznanila 4-ti punktum naznani, ka szi je g. szlávecska gmajna Kováts Károly pomocsnoga dühovnika za rédnoga zebrála. Sinyôrszki gyülêsz-nôvoga dühovnika z-vü paznosztjov pozdrávla i 'zelê, naj nyegovo pozványe blagoszlovno bode nasoj szvétoj materi cêrkvi.

8.) Sinyôra naznanila 5.-ti punktum gucsi od po g. szlávceške gmajne nisterni fárnikaj k-ministrstvi, ali szi k-Mariborszkomu sinyôri i odnut nazáj k-sinyôri za volo vöodlocsenya meszta na zidanya cêrkvi i farofa poszlane prosnye.

Da je na zidanya cêrkvi i farofa meszto po pravilno vküppozvánom i držánom gmajnszkom gyülési 'ze ednôk vöodlocseno i prijéto, gornye szlávceške gmâne reniténiski vernikov to'zba niksega fundamentuma nema. Sinyôrszki gyülés pri etoj priliki za neprijetno i cêrkvi nasoj naspotno vzeme, etaksi, cêrkveni nasi fórumov sze ogibajôcsi, po krívi potáj szkítajôcs kro'zécsi obhod.

9.) Isztoga nazn. 6-ti punkt navédanye dá sinyoríji, kaj szo Hári Leopold p. dühovnik v D. lendavo za verénávuka vucsitela i pomocsnoga dühovnika posztávleni.

Na znánye szlúzi.

10.) Pôleg i. punktuma d. lendavszke fare molitvárnice povéksanya i törma zidanya predpravko (plán) i proracsun je sinyoríje predsednikszto odobrilo.

Na znánye sze vzeme.

11) Razprávlani je sinyôra naznanila 7-mi punktom, pôleg steroga sze naznani, ka szo v d. lendavszkoj polgárszkoj sôli vu vogrszkom materszkom jeziki popiszane vere návuka kníge po profeszoraj vkraj vzéte od vucsénikov.

Sinyôrszki gyülés protestêra prôti tomú ka bi sze držávni oblásztniki vu lüdsztvi i szrédnyi sôl verénávuka dugoványa mészli. Té zgodotek sze kak krivica cêrkvenoj visjoj oblászti notri zglászi. Z-ednim povelé vere návuka vucsitelom vu vszákovej vrszte sôli verénávuk v-maternom jeziki vcsiti.

Rázlocsni máli glászi.

Radoszti glász. »Zdaj tak niksega szkvarjenjá nega v oni, kí szo vu Krisztus Jezusi, kí ne hodíjo pôleg têla, nego pôleg Dühá.« (Rim. 8, 1.)

Oszobni glászi. V-Dolnyolendavo szo za verevucsitela zacsaszno Skalics Sándor düh. kandidát vözrendelévani. Na presztori dela nase cêr-

kvi radi pozdrávlamo toga nôvoga delavca. — Dr. Rituper Sándor, kosztanovszki nas roják, szo sze v Krízevce preszelili, gdé szo gotovi na pomôcs vszákomi betézníki. Z-szrdcá Ji pozdrávlamo!

Szeja 'zinata. Nas 'zinat je k-trétíjoj széji z-nôvics v-Nôvi Vrbas pozváni vküper. Szeja sze zacsne 22. márciusa t. l. popoldnévi ob 2-ma vöroma. Tak sze vüpamo, ka tá szeja bode szlédnyya. Trpêla de edno 5 dnévov. Zmész bode držáno tüdi krajinszko szpráviscse, na sterom sze goriodpréjo vötumje, na krajinszko cêrkvenoga predsednika dáni. Potom kak vláda nase zgotovlene zákone potrdí, tej právdenszko môcs dobíjo. Prêkmurszki ocsevje 'zinata, neosztani zvasz nieden ozdalecs od té szeje!

Lübézni dár k-zidanyi cêrkvi. Gusztáv Adolfa Drüstvo je na szvojem v Düsseldorfu držánom jeszénszkom glávnom szpráviscsi Zemunszkoj fari (Zimony pôleg Beográda) na pomôcs k-zidanyi cêrkvi 10,000 zlati márkov (135.000 d.) velikodúšno darúvalo.

Pomágajte edno gmáno obarvati! Vu bêloj Ljubljani, vu glávnom vársi Szlovenije, je nasi vernikov cêrkev i farov vu taksoj szlaboj bivoszti, ka sze je bojati, csi ne bodeta naszkori temeljno reoviraniva, ka rozpádneta. Máli sereg fárnikov csini szvoje vise môcsi, ali potrebcšina je itak véksa. Verebratinszka lübézen, düh Gusztáv Adolfa, postenoszt evangelicsánov naj nadigne nase gmâne i nase vernike na áldove za obdržánye Ljubljanszke fare!

Derner G. Adolf, bácskainszke sinyoríje eden navdúseni dühovnik, je januára 10., sztaroszti szvoje 36. leti, vmrô. Vdovico i dvě máliivi szirôtici je nihao za szebom.

V-banátszkoj sinyoríji szo za nôvoga sinyôra zebráni Kund Vilmos dühovnik v Pancsevi, za sinyoríje inspektora pa Gramberg Hermann tovární direktor tüdi tam.

South-Bethlehem (Amerika). Gda szo pretecseno leto pokojni dober Grof Miklos z South-Bethlehema domô prisli, reditelszti nasi csaszopiszov je velko szkrb dalô pitanye: sto bode nadomesztüvao nyi tam z-taksov lübéznosztoj i vrêlosztíjov z-razsirjávanyem nasi csaszopiszov? Pok. Grof Miklos szo nam za szvojeja naszlednika vu tom deli Novák Jánosa, krízevskoga rojáka porácsali. Zato szmo sze obrnoli k-Novák Jánosi z-dobrov vüpaznosztíjov. Nyi szmo oprozili predvszem na razsirjávanye nasega ka-

lendarija. I vúpazen nasz je nê vkanila. Novák János szo sze poszvedocsili za vrédnoga naszlednika na meszto Grof Miklosa. K-nyim poszláni 150 falátov nasi kalendarijov szo radi razsirili, ódali. Escse szo nam obezsali, ka z-Bogá pomocsióv tó delo na prisesztnoszt tüdi radi na szébe vzezejo. Mi prevecs zahválimo Novák Jánosi tó vréloszt, stera trúdnepoznajócs podpéra nasz vu vnógi nasi trúdaj, gda naso drágo cérkev hitimo pokrepkúvati i zidati. Novák Jánosi szmo pa dužni escse poszebno zahválnoszt tüdi vadlúvati za ono nyihovo velikodúšno plemenito mislénye, ka szo za razsirjávanye kalendarijov nyim hodécsi prípadék, 300 dinárov, nê steli szebi obdržati, nego szo tó sumo na naso prvo lübézni násztavo, kak oni písejo: »na ono dobro misszionalszko násztavo«, na Diacski Dom, kak szvoj dár odposzlali. Bóg blagoszlovi toga nasega vernoga priátela i pomocnika z-dobrim zdrávjem i z-szrečnim napreidenyem vu vszoz nyihovoj pravicsnoj szkrbnoszt! Vsziđdár szí bodemo z-prestimanyem miszlili na nyihovo neszebicšno lépo podpéranye!

Szamovolni dári na goridržánye i razsirjávanye Düsevnoga Liszta: Vljaj Ferenc goszt. Lemerje 10, Kumin Karolina Puconci 5, Czipott Áron dühovnik Jagodnyak 20, Dr. Popp Filip sinyor Zagreb 20, Kuzma Kalmanova Pužavci 5, Szever Ferenc Puconci 10, Dr. Rituper Sándor vrács Križevci 60, Szocsics Mihály knjigovodja Čakovec 5, Szinicz Lajos veletrgovec Osijek 70, Skrílec Mihály Lemerje 10, Varga Matjas D. Lendava, 10, Kozic Ivan M. Sobota 10, Grábár Sándor z-tüváriscov Čakovec 20 d., Fliszár Vince Lugano na D. L. i Ev. kalendari naprèplacsilo i dár (20 frank). Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Rácsun evangélicsanszki diakonisz. Szlúžba diakonisz vu tihoti tecsé. Szamo eti-tam zvé jávnoszt od toga, krsztsanszke lübéznosztí dela, stero ozdalécs sztojí od dnévne hrabuke. Vu Kaiserswertí (pri Rajna tekocsi) držánój konferenciji nemski i zvénesnyi diakonisz je naprèdao eden diakonisz csaszopisz presztrano stasiztiko na dugoványe diakonisz gledócs. Póleg toga je vu 66 nemski materszki hí'zaj delajócsi szesztér rácsun 22,571. Ali té rácsun sze vedno povéksáva. Zdá vu 8500 mésztaj delajo. Vu 40 zvon Nemskogaországá bodócsi materszki hí'zaj (po rázlocsni europszki orszagáj i v Szevernoj Ameriki) na céli szvét raztálani sereg diakonisz

zdá 106 materszki hí'z i 28,889 szesztér rácsúna, stere vu 10,259 mésztaj delajo i escse je vedno nezadosztno diakonisz, ka bi ládale vsze delo.

Puconszka fara márciusa 6., na posztno prvo nedelo bode méla szvoje rácsunszko i prerácsunszko szpráviscse. Na té dén sze tüdi szpelajo vu szvojo podinspektorszko csészt Vljaj Ferenc poszesztnik i gosztílnicsár z-Predanovec, ki szo z-szvojega téžkoga betega z-Bogá pomocsjov popolnoma ozdravili. Pred gmánszkm szpráviscsem márciusa 3-ga presbiterszko szpráviscse bode držáno.

Amerikancsarom. K-odaji je taki v Martjanci lépa zidína, presztrano vérsztvínszka hramba (vsze z-cigla), k tomi coj 1 plüg szadovenyeka, ogradcsek i escse zószeb 1 plüg trávnika. Sto scsá küpiti, naj sze obrné k-Keresztury Kolmani, bívsemi notarosi v Martjanci (Prekmurje.)

Dári na Diacski Dom v puconszkoj fari po zlátoj knígi: Celec Stefanova Szebeborci 20, Kücsan János Andrejci 10, Mórec Franc Puconci na szp. žené 50, vd. Verén Ivanova Brezovci 20, Savel Lajos Szebeborci 10, Krancsics Ferenc Borrejci 20, Vratarics Lajos Puconci 50, Kocén Kalman i Szlavic Karoly Predanovci 20—20, Friskits Feri Predanovci 10, Skraban Stefan Martjanci 20, Kühar Kalman (Bencak) Puconci 50, Kühar Jani Puconci 30, Kühar Lajos Puconci 20, Zrinszki Miklos Dankovci 10, Skrílec Mihály Brezovci 10, Skrílec Zoltan Brezovci 50, Skrílec Bela Brezovci 30, Savel Sándor Pužavci 20, Sibrik Károly Polana 25, Titán Antal Krog 20, Krancsics Karoly Puconci 10, Vezér Károly Domanjsovci 30, Banko Ivan Szebeborci 10, Zelko Stefan Moscsanci 20, Banko Jolánka Szebeborci 10, Temlin Vilmos Brezovci 40, Temlin Ferenc, Fliszar Aladár i Poszvek Kalman Brezovci 20—20, Szlívnyek i Vukan Szidi Dolina 20, Kováts Matyas Pecsarovci 20, Szever Stefan Pecsarovci 30, Podleszek Ferenc Pecsarovci 20, Domjan Stefan, Szecske Stefan Brezovci 10—10 din. Vszem daritelom najtoplésa hvála!

Na Diacski Dom je vküp nabráno 60 din, pri Vukan Jánosi v Pecsarovci na gosztüvanyi, na sterom szo vodja bílí Siplics Franc sztarisína z-Pužavec. Med dúgim razveszeljávanyem Soos János szvat gori sztánejo i od sztarisíno i od céle szvádbe dovolénye proszijo na edem govor, steri dovoljen je celo od Diacskoga Dóma bio naprèdávani, ka pri táksi prilíka, líki je gosztüvanye, sze tüdi ne szmémo szpozábíti z Bogá, z-nasega

vadlŭványa i z-nase vere lŭbézni násztave: z-Diacskoga Dŭma. Záto proszijo edem máli dár, kak stoj prevŭpa, na D. Dom. Potom szo naszedŭvajŭcsi darŭvali etak: Soos János Pecsarovci 10, Siplics Franc Pu'zavci 10, Vukan Sándor, Kericsmar Peter Pu'zavci 5—5, Bernad János Bodonci 2, Hari Lajos, Banfi Lajos Pu'zavci 4—4, Kuzma Stefan Pu'zavci 3, Szever Jo'zef Pecsarovci 5, goszarje z-Bodonec 10 i Vukan Stefan drŭzban Bokracsi 2 D. Vszevkŭp 60 Din. Lĕpa hvála za pĕldasztu csinĕnye.

Na Diacski Dom szo darŭvali: z-Szobote: Szamec Jo'zef 'zivino zdravnik 600, Koder Anton král. notárus 500, Dr. Goljevŭček odvetnik 300, Križan Ferdo král. notárus 100, Iskrič Nikoláj 'zandárszki major 100, Ivánec Károly král. szodnik 100, dr. Zemlics Zvonimír 'zivino zdráv. 100, Brata Brumen trgovca 50, Rauter Máta j gim. profeszor 20, Dr. Farkas Franjo szodnik 20, Dr. Kovča král. szodnije vodja 20 din. Pri príliki lŭmerszke kapĕle poszvetsŭvanyi, g. Koder Anton szo vkŭppŭbrali i prĕk dáli 115 din, z-steresume szo Vlaj Ferenc ostarjás szami 100 din. dáli. Z-vrĕloga szrdcá hválimo tém dobrovolnim goszpŭdom, kí szo z-tak lĕpimi dármí hĕtíli nase szpráviscse podpĕrat, poszebno pa hvála Dr. Vucsák Stevan vrácsi za pobĕranye. Siftár Lajos mlínar 10 kg. kukorcse mele, goszpá Dobraica 3 kg. ocvĕrkov, Z-Dolnye Lendave Varga Mátyás 20 Din, z-Csakovca Grábár Sándor z-tŭvárisicov (v-Szeli rodjeniva) 100 Din. Novák János v Križevci rodjen, v South Bethlehemi sztojĕcsi nas zemlák 300 din. Horváth Jo'zef ml. Rankovci 5 din. Z-Borĕjec: Gyergyék Matyasova 3, Horváth Stefan 5, Katona Ferenc 1 i pŭ, Gyergyék Jo'zef, Szapács Stevan, Krancsics Ferenc 3—3, Krancsics Ivan, Pavel Jo'zef 2—2, Fliszár János 1 kg. pšenice i Cigüt János „2 din. pĕnez. Z-Mlajtinec: Temlin Iván, Skrilec Stevan 15—15, Temlin Stevan 18, Benkó Jo'zef, Horváth Iván 9—9, Luthár Stevan 10, Kozic Jo'zef 26 kg. 'zita i Podlĕszek János 2 kilogramov pšenice. — Z-Sálovec: Makári Aladár 5 pa pŭ kg. graha, 10 kg. krumpisov, Abraham János 3, Movák Teréz 1 pa pŭ, Jankó Mihály 1·25, Leposa Viktor 3, Szvétec Sándor i Jánok 2·75—2·75, Matus János 1, Szukics György 1·50, i Ádám 2·25, Kŭsz Ádám 2, Szukics János 1·25, Herzeg Eszter 4, Szvétec Mihály 1·25, Barbarics Mihály 6, Szvétec Kálmán 1·25, Horvát György 3, Bakos Sándor 2·50, Szvétec Jo'zef 1·25. Fartek István 2 kg. gra-

ha, Szvétec Jo'zef 2, Jankó Imre 4, Barbarics Ádám 18, Berke Ádám 1·50 Leposa Ádám 1·25, Berke János 4, Szukics Sándor 2, Tolvaj Lajos 3, Jankó Samu 11, Szvétec Anna 4, Benedek György 1·50, Leposa Vince 2, Bakos György 28 kg. krumpisov i 20 kg. graha. Szvétec Miklós 1·50, Ziskó János 2, Leposa Ēva 2, i Mári 2, Ábrahám L. 2, J. 1, i M. 2, Prelec M. 2, Sebjanics Kálmán 2, Berke Károly 2, Herzeg Vince 2, Zsupánek Jo'zef i Sándor 1—1, Balek Zsuzsa 3, Berke Teréz i János, Leposa Jo'zef 1—1, Leposa György 2, Tolvaj György 4, Szvétec Sándor 2, Sebők Ádám 1, Kŭsz Mihály 1·50, Prélec Gáborova i János, 1—1, Barbarics Vilmos 4, Tolvaj Jo'zef 5, i István 2, Kovács János, Barbarics Ferenc 1—1, Horváth Károly 4·25, Matús Jo'zefova 6. Ábrahám Herenc 4, Sebők János 1·50, Ábrahám Ádám 2·50, Varga Sándorova 4, Herzeg György 2·50, Leposa Sándor 2·25, Berke János 2, Herceg János 1, i Miklós 2, Gombóc Rozi 1, Herceg Sándor 3, i Jo'zef 2, Kericsmár János 1, Serŭga Elek 1, Zsupánek 1, Mihály 1, Sándor 1·50, Berke Jánosova 1, Leposa Mihály 3, Berke Sándor 1, Prélec János 1·75, Barbarics Teréz 1·75, Fehringer Robert 2 l. graha. Leposa Mihály 9 kg. krumpisov, Tolvaj Bálint 2, Kericsmár János 1, Szukics Jo'zef 10, Bakos György 7, Barbarics Ádám 5, Makári Aladár 4 litrov kukorice. — Z-Peszkövec: Bejek Károly 3·50 i Lajos 2, János 1. Ferenc 1·25, Kardos Ádám 1, Rŭzsics Ádám 1, 1, Stevan 1, Sándor 3, Zsupánek Péter 1, Kŭcsán Stevan 2, Kutus János, Balek Ferenc, Kŭcsán Jo'zef 1—1, Kozic Ádám 35 h. st. 2., Kozic Ádám 1 h. st. 34., Kardos Vince 1, Kelemen Teresia 3 litrov graha, Rŭzsics Jo'zef 1·25 kg. krumpisov. — Z-Kŭpsinec: Vucsák Sándor, Skrilec Ferenc, Kovácsics Ivan, Siplics Sándor 1—1, Kráncsics Jo'zef, Kolosa Stevan, Rehn Mátyás 2—2, Gorcsán Miklós, Banfi János 3—3, Nemeč Jo'zef 2·50, Dervarics Ferenc 1·50, Siplics Jo'zef 1·50, Kocsár Ferenc 6, Gorcsán Iván 10, Kocsár Jo'zef 9, Cipot Mátyás 5 kg. pšenice, Grábár Jo'zef 13, Siftár Károly 4, Barbarics Lujza 1, Banfi Ludvig 2, Frankó Ferenc 3, Andrĕcs Iván 4 kg. 'zita. Vszém daritelom szrdcsna hvála i pozdráv.

Csehszke novine od nász. V-Pragi (Praze) vŭdávajo nasi csehoszlovaski verebratje edne obilnoga zdrĕtka cerkevne tjedenszke novine, stere sze »Kostnickĕ Jiskry zovĕjo«. Redŭjejo je Dr. Ant. Boháč, Dr. Frant Linhart i Dr. Frant. Žilka. Vu 52. numero tej novin, stera je 30. dec.

1926 vödána, szo g. Šwela (farar v Dešne, Dol. Luzicija, nédávno pri nász hodili) eden dugsi artikulus napíszali od nász, překmurszki evangelicsanszki szlovenčov. Céli artikulus navékse historicsne djátke vszebúje i kak táksi je z-velikim objektivitásom szpíszani, ali z ednim z-punov dobrov volov. Napreprinesene djátke szo ovak nasega lízta cstiteľom poznáne, zato je nebomo recitálivelí eti, nego bole cėlo nase prestímanye vjávimo g. Šwela dühovniki, ka szo szvojim artikulusom notripokázali nász, od casza reformácie eti prebivajócse evangelicsane, od steri cseh-szki nasi verebratje má bidti prevecs malo zađajo. Z-radosztjov szmo csteli túdi z-toga artikulusa, ka szo nasi verebratje i nyihovo drústvo »Kostnicka Jednota« gotovi dáre pobérati na nas Diacski Dom.

Evangelicsanszka cėrkev v Jugoszláviji. Poszláni nam je v pregléd prepísz onoga oznanüvanya, stero je poszláno za volo szpoznávanya nasi cėrkveni razmer z-Amerikanszkimi verebratmi goszpódi Morehead, predzedníki luthersanzkoga szvėtovnoga drústva. Oznanüvanye je tak intereszantno, ka je szamo za volo maloga presztora nemoremo eto z-cėla napřė dati. Zacsne sze z-historicsnimi djátkami. Gda szo sze preszelili v szvojo vezdásnyo domovino szrbi, hrvatje i szlovenje, tak i nemci pa szlováki. Potom sze szpomenė z-reformácie razsirjenja v-nasoj domovini doticsno z-prótireformácie. Szlovenije prebiva'ci szo za casza Primus Trubar (1503—1586) reformatora z-nájvėksega tála evangelicsanszki bilí. Ali prótireformácia je pod II. Ferdinandom tak v Szloveniji, kak na Hrvatskom protestantizem szkoron szploj vösztřėbila. Dühovnike szo pregnali, verníki rávno tak, steri szo nė stėli r. katholicsáni posztánoti, szo mogli dom i imáoye, vnoğokrát escse deco tá niháti katholicsanom.

Nevklenyene vernosztí pėldo do evang. vadlívanye szo pokázali překmurszki szlovenszki evangelicsanje. Tė szo próti vszėm pregányanyi i pritiszkávanyi, porobleni od dühovnikov i od cerkveo, obsztali, dokecs je nė vdánila vóra szlobdscsine l. 1781.

Oznanüvanya eden tao gucsi od evg. cėrkvi sztáve pred bojnov i po bojni. Vu Vogrszkom szo naso cėrkev i drúge vere lüdję vizziko prestímali. Vizzike nivoje szřėdnye i nájvissise solė, vucsitelicsa i teologije szmo meli. Vszáka gmána je mėla kamcsi edno fáno sđlo. Dr'záva je zadosz-

ta lepo podpėrala evg. cėrkev, primerno k-drúgam verėm. Vu nasoj nđvoj domovini priszpodobne vugodnoszti do tega mao nemamo. Znđvics sze moremo bojüvati za naso autonomijo. Solė szmo zgúbili, osznávlajócsa mladėzen nam je szplđh vđ zřok szpádnola, i vu rokė táksi vucsitelov prisla, kí szo vnoğokrát z lagoonim obcsütėnyem próti nam.

Vu taksoj sztávi bi potrebao bilo, ka bi sze vsze evangelicsanszke mocsí zdrúzile. Dđnok sze szlováki na podlági jezika organízėrajo i národnosztno csütėnye pred 'zítka interesz verszkega obcsinsztva polo'zijo. K-tėm veszelėse je vend-szlovenszki verebratov dr'zánye, kė je níkse zapelávanye i sztrahsenye nė moglo nadignoti na to, ka bi sze odlđcsili od oni, z-sterimi szo lűbėznosztí i szrdca obcsinsztvo meli. Ocsákov verovadlívajócsa batrivnoszt je sze ponđvila pri nyi, kém je cėrkev napřėvaion od vszega zemel-szkgoga. Neprijėtno je, ka na gvšni mėsztaj escse itak vardevajo, ka bi nyė znábidti z-dr'závov pomocsjöv vu szvojo lasztno szeparatno organízacio szpravili. Ali toga nedoszėgnejó.

Szpōmenica potom gucsi od vezdásnye organízacije nase cėrkvi, od dela 'zinata, od razmėre do dr'záve. Tú je glávni cio nas szlobodna cėrkev v szlobodnoj dr'závi. Ovak pa 'zelemo vsze one vugodnoszti, stero dr'záva drúgim veram zagvűsa, ár mi iszte szlűzbe i dűznosztí szpunývamo, liki ove vere.

Próti vszem drúgim cėrkvam pascsimo sze pđleg mira obcsütėnoszti principiume popolne ednákoszti napřėszpravitij i 'zelėmo naj za volo vere szvoje níkomí neprėde v-tao přėdnyoszt, ali zavřzenye.

Od nasega lűdsztva szpōmenica lėpo pripoznanye dá. Nase lűdsztvo je verno i velike áldove prinása na goridřzánye gmán. Lűbi szvojo cėrkev, stera vu drúgi országaj, vu Europi íno v Ameriki, doszta milion dűs racsúna. Luthera imė z-radosztjov csűje i nyegov máli katekizėm sze vszáko evangelicsanszko dėte na pamet vcsi. Konfirmácia je povszud za deco, za roditele i za gmáne radoszti szvėtek. Popřėkno je nase lűdsztvo trėzno, posteno, táljemájócse, bogábojėcse, krsztsanszko miszlėcse i 'zivecse. Na dühovnom i krsztsanszke lűbėnoszti presztori na to pozváni verno szpunývavajo szvoje delo. Nase lűdsztvo je lojalno, na vizzikoj kulturnoj sztubi sztojėcse i za szvoje delo vrėdno csáka vecs dobre volė od dr'závni vlád. Z-rázni-mi 'zelėnyami sze dokoncsa szpōmenica. Med tėmi je najfontosněse za naso cėrkev, ka kém vecs evangelicsanszki vucsenyákov i drúgi cėrkveni bi mđ'zov prihájalo k-nam, po nasi gmánaj bi napřėdávanya meli, nasemi lűdsztvi szpoznáváli zvűnszki országov evangelicsanszke cėrkvi 'zitek, da sze tak na iszto vero i iszto lűbėzen medszebno bűdimo.